

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók, és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 49. szám.

Baltazár püspök installációja.

A debreceni nagytemplomban és a kollegium disztermében, ahol annyi nevezetes történelmi esemény történt, ma ünnepeltült a magyar kálvinizmus. Érezte mindenki, hogy nevezetes történelmi pillanat volt az is, amelyben elhangzott az új püspök ajakáról az eskü szava:

— Isten engem úgy segítse!

Nevezetessé és történelmivé tette e pillanatot Baltazár Dezső dr. személye, a mely nemcsak új főpásztort, de új eszméket, hatalmas, nagy gondolatokat jelent. És azzá tette az a hatalmas értékű, ma még nem ismerhető jelentőségű program, amelynek nagy, súlyos gondolataiból nem ragadunk ki egyebet, mint egyes szavakat: a Krisztusi igazság és szeretet, hit és tudomány, a szabad kutatásnak nem ellensége a hit, állami népiskola, 1848. XX. végrehajtása. E szavak mögött fényes, óriási jelentőségű tartalom van. A programbeszéd kiterjeszkedik mindenre és mindenre végig vonult állandóan és egy percre meg nem szűnően a mindent átfogó nagy szeretet melege.

Egy új jövőre mutatott rá ez a beszéd, amelyben tudás, szeretet, ész, sziv, lélek mutatkozott be az egyház jövőjének kormányzójaul megtestesülve az új püspökben, Baltazár Dezsőben.

Az utca.

Reggel nyolc óra előtt már a Piac-utca és a nagytemplom körül fekvő utcákat ellepte az ünneplő közönség. A Piac-utca két gyalogjáróján fekete tömegben hullámozott az emberek sokasága a kollegium felé, ahol reggel kilenc órakor nyitotta meg az egyházkerület rendkívüli közgyűlését Degenfeld József gróf. A középületeken, a nagytemplomon, kollegiumon, a konzisztoriális épületen lengett a háromszínű lobogó azzal is ünnepi dísz és színt adva a különben is ünnepi hangulatu városnak.

Az Egyháztérén a nagytemplom és kollegium körül csoportokban siettek a magyar talláros református esperesek és lelkészek és diszruhás küldöttségek — tagjai a püspökavató közgyűlésre, amelynek helyisége a kollegium diszterme zsufolásig megtelt. Az Egyháztér körül nagy körben a tüzoltók vontak rondort míg a rendre diszruhás gyalog és lovasrendőrök ügyeltek fel. A közönség a rekkenő hőség ellenére mind nagyobb számban gyülekezett a templom köré s várta a püspök és a küldöttségeknek a templomba vonulását. Mindenütt ünnepi hangulat, ünnepi dísz. Így készült Debrecen városa szeretett új püspökének Baltazár Dezső dr.-nak beiktatására.

A város ötös fogata készen állott, hogy a püspökért menjen s a templom bejáratánál Debrecen város és Hajdúvármegye diszbe öltözött hajdúi állottak őrt. A hölgyek színes toaleetlei között ott feketeílett a fekete színű talláros moaré selymes szegélye. A diszmagyarok meggyipiros és égbék színe s az egész szinpompán át a várakozó tömeg,

a diszbe öltözött hajduk tarka ruhája egy színes, gyönyörű színharmonias képbe olvadt össze.

Kilenc órakor megkondultak a harangok és megkezdődött a közgyűlés.

A gyülekezés.

A beiktatási ünnepségre hivatalos küldöttségek ünnepi díszben a részökre kijelölt termekben a kollegium épületében gyülekeztek össze. A református és ágostai hitvallású evangélikus egyházak püspökei és képviselői, főgondnokai, vagy helyettesei a katonai kiküldöttek a diszteremben foglaltak helyett, a különböző világi és egyházi küldöttségek a kis gyűlésteremben, az akadémiai igazgatói, a teológiai és jogi dékáni hivatalokban, valamint a közelben fekvő tanári szobákban helyezkedtek el, míg a lelkészi kar tagjai s a főiskolai tanárok az emeleten lévő olvasó szobában és a II. számú akadémiai teremben gyülekeztek.

Kilenc órára már a kerületi közgyűlés tagjai igen nagyszámban voltak jelen. Az egyházkerületi közgyűlés oly népes volt, hogy igen sokan az ajtóknál állottak, sőt a folyosóra szorultak ki, hogy ott hallgassák meg a közgyűlés első részét, amelynél Baltazár Dezső dr. püspök még nem volt jelen s amelyen a megerősítés történt.

A közgyűlés is ünnepi gyönyörű képet nyújtott. A lelkészek selymes tallároknak, a főgondnokok és a hatóságok képviselői diszmagyarban s a katonatisztek, a tábornok s az ezredek fényes diszruháikban jelentek meg.

Az egyházkerület közgyűlése.

Pontban kilenc órakor nyitotta meg az ülést Degenfeld József gróf főgondnok, aki mellett Dávidházy János legidősebb esperes, Baksa Lajos dr. konventi előadó, Kun Béla dr. egyházkerületi jegyző és Fülöp Zoltán jegyző foglaltak helyet.

Dávidházy János esperes magas szárnyalású gondolatokkal telt költői szép mély érzésű imát mondott, amelyet a kerületi közgyűlés tagjai nagy figyelemmel és áhitattal hallgattak meg.

A (főgondnok megnyitója.)

Az ima után Degenfeld József gróf főgondnok üdvözölte a tagokat és megjelenteket, rövid beszédben ismertette a közgyűlés célját. Elmondta, hogy a szavazások során Baltazár Dezső dr. hajduböszörményi lelkész az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye esetleges választották meg a tiszántúli kerület püspökévé, a választás megerősítése végett hívták össze a kerületi közgyűlést, amelynek ezenkívül még egy pár tárgya van.

Szomorú kötelességet is kell teljesítennie, mondta, mert súlyos veszteség érte az egész magyar református egyházat Bánffy Dezső báró főgondnok konventi világi elnök halálával. Indítványozta, hogy fejezze ki a közgyűlés részvétét a haláleset felett.

Az indítvány nyomán Kun Béla dr. jegyző a következő javaslatot terjesztette elő:

Egyházkerületi főgondnok ur a közgyűlést megnyitó beszédében emlékeztetünkbe idézve azt a súlyos veszteséget, amely a magyar református egyházat Bánffy Dezső

báró egyházkerületi főgondnok urnak, egyetem konventünk világi elnökének halálával érte: — egyházkerületi közgyűlésünk e valóban nagy veszteség felett érzett mély és igaz gyászát jegyzőkönyvében megörökíti, mert Bánffy Dezső báró nemcsak mint egyik testvér egyházkerület főgondnoka és az egyetemes konventnek majd egy évtizeden át volt elnöke vitva ki az egész magyar reformátusság őszinte nagy becsületét és ragaszkodását. De magas méltóságaitól eltekintve is, mint a magyar református férfi igaz mintaképe izzó haza szeretetével, egyháza iránt minden áldozatra kész szolgálatával, a felvilágosodás és haladás ügye iránt nemes lelkesedéssel, fáradhatatlan munkásságával, általában kiemelkedő egyéni nagy tulajdonságával érdemessé tette magát arra, hogy mindenkor korán jött halála minden jónak fájdalmat okozzon — egyszersmind elhatározza, hogy mély gyász felett érzett igaz részvétéről az elhunyt nagy férfiú özvegyét értesíti.

A javaslatot a közgyűlés egész terjedelmében elfogadta.

(A jelenlevők és távolmaradtak.)

Ezután megállapították a jelenlevők névsorát, a közgyűlésen megjelentek.

Dávidházy János hivatalára nézve legidősebb esperes, majd Baltazár Dezső dr. püspök és Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok elnöklésével.

Esperesek és egyházmegyei gondnokok: Alsószabolcs—Hajduvidéki egyházmegyéből: Szabó Lajos esperes, Beregi egyházmegyéből: Sütő Kálmán esperes, Várady Gyula gondnok. — Békés-bánati egyházmegyéből: Dombi Lajos esperes, Fekete Márton gondnok. — Bihari egyházmegyéből: Sulvok István esperes, Bary József gondnok. — Debreceni egyházmegyéből: Dávidházy János esperes, Fráter Barnabás gondnok. — Érmelléki egyházmegyéből: Marjai Péter esperes, Konrad László gondnok. — Felső-szabolcsi egyházmegyéből: Vas Mihály esperes, Jármay Miklós gondnok. — Hevesnagyunsági egyházmegyéből: Györy Lajos esperes. — Középszabolcsi egyházmegyéből: Görömbey Péter esperes, Gencsy Albert gondnok. — Máramaros—ugocsai egyházmegyéből: Biki Ferenc esperes, György Endre gondnok. — Nagybányai egyházmegyéből: Széll György esperes, Helmezy József gondnok. — Hevesnagyunsági egyházmegyéből: Gergely Antal, Szabó Sándor lelkész, dr. Horthy Szabolcs, Gáll Kálmán világi részről. — Középszabolcsi egyházmegyéből: Nagymáté Albert lelkész, Mikecz Dezső világi részről. — Máramaros—ugocsai egyházmegyéből: Tóth Ferenc lelkész, Szegedi Gyula világi részről. — Nagybányai egyházmegyéből: Sátor Dávid lelkész részről. — A nagykarolyi egyházmegyéből: Kincses István lelkész, Domahidy István világi részről. — A nagyszalontai egyházmegyéből: Nagy Imre, Szabó István lelkész, Hadházy Kálmán, Tatár Bálint világi részről. — A szatmári egyházmegyéből: Kiss Bertalan lelkész, Böszörményi Emil világi részről.

Tanítónitintézetek képviselői. A debreceni főiskola részéről a teológiai szakról: Erdős József dr. — A jogi szakról: Jászi Viktor dr. — A bölcséleti szakról: Ferenczy

Gyula dr. — A főgimnáziumból: Karai Sándor, a tanítóképző intézetből: Orosz István. — A békési főgimnázium részéről: Körber Tivadar. — A hajduböszörményi főgimnázium részéről: Köblös Samu. — A hajdunádas főgimnázium részéről: Nagy Elek. — A hódmezővásárhelyi főgimnázium részéről: Imre Lajos. — A karcagi főgimnázium részéről: Horváth Ferencz. — A kisújszállási főgimnázium részéről: Szeremley Barnabás. — A máramaroszi liceum részéről: a jogaka démiáról: Pap Tibor dr., — a főgimnáziumból: Jakobinyi Péter, — a mezőturi főgimnázium részéről: Borsos Károly.

Tanítóképviselek: Simon Károly, Dobó Sándor, Császár Péter. — A nagykarolyi egyházmegyéből: Berez József esperes, Domahidy Elemér gondnok. — A nagyszalontai egyházmegyéből: Balog Ambrus. — A szatmári egyházmegyéből: Biki Károly esperes, Madarassy Dezső gondnok. — A debreceni egyház fő- és főiskola helyi gondnoka: Kovács József.

Egyházkerületi tanácsbírák. Lelkészeik: K. Tóth Kálmán, Márk Ferenc dr., Széll Kálmán, Kiss Ferenc. — Világiak: Géresi Kálmán, Dóczy Imre.

Egyházmegyei képviselők. Alsószabolcs-Hajduvidéki egyházmegyéből: Jakucs Sándor, Veress Géza lelkész, Padrah Sándor világi részről. — A békés-bánati egyházmegyéből: Fekete Gyula, Szabolcska Mihály lelkész, Csathó Zsigmond dr., Zsiros Lajos dr. világi részről. — Bihari egyházmegyéből: Lévai Mihály lelkész, Kurovszky Ferenc világi részről. — A debreceni egyházmegyéből: Szele György, F. Varga Lajos lelkész, Sinka Sándor világi részről. — Az érmelléki egyházmegyéből: Végh József lelkész, Magyar egyházmegyéből: Somogyi József lelkész, Miklós világi részről. — A felső-szabolcsi Szalánczy Bertalan világi részről.

Tiszviselők: Az egyházkerületi főjegyzők Lelkészi főjegyző nem volt jelen. Világi főjegyző: Baksa Lajos dr. Aljegyzők: Lelkészi: Futó Zoltán. Világi: Kun Béla dr. Gimnáziumi felügyelők: Dóczy Imre. Ügysz: Márk Endre. Pénztáros: Rózsa Sándor. Számvevő: Varga Pál.

A püspök megerősítése.

Ezután előterjesztette az előadó a szavazatszedő kiadottság jelentését, amely szerint az egyházak szavazataiból 712 szavazatot Baltazár Dezső dr. kapott, míg 68 szavazatot másra esett. Baltazár Dezső így megválasztott püspök lévén megerősítésére van szükség. Erre vonatkozóan a közgyűlési tagok lelkes eljenzése között a következő határozati javaslatot terjesztette be, amelyet a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel el is fogadott.

Egyházkerületünk folyó évi májusi közgyűlésének 14 számú határozatával kiküldött bizottság bemutatja a folyó évi június hó 23-án megtartott üléséről fölvetett következő jegyzőkönyvet.

E jegyzőkönyvvel kapcsolatban a püspöki hivatal bemutatja a lázári egyházközség főgondnokának és presbitereinek egyházkerületi főgondnok ur öméltségéhez, valamint a megválasztott püspök urhoz intézett kérvényeit, melyekben előadván, hogy a lázári egyházközség presbitériuma a püspökválasztáshoz a maga szavazatát teljesen szabályos gyűlésben leadta és pedig dr. Baltazár Dezsőre s így a szabályszerűen leadott szavazat be nem küldése kizárólag a lelkész önkényes tette volt, kéri összeférhetetlen természetűnek mondott lelkésziük ellen a fegyelmi eljárás megindítását.

Egyházkerületi közgyűlésünk Baltazár Dezső dr. urnak a tiszántúli református egyházkerület püspökévé szabályszerűen és ritka egyértelműséggel történt megválasztását örömmel veszi tudomásul s a választást készséggel megerősíti, egyszersmind a

megválasztott és ezennel megerősített püspök urat igaz tisztelettel, bizalommal és reménységgel üdvözlö s őt a püspöki tiszt fogadására felkéri.

2. Utasítja az érdekelt egyházmegyei közgyűléseket, hogy a szavazatot nem adott három egyházközség ellen saiat hatáskörükben a szabályszerű intézkedéseket haladéktalanul foganatosítsák.

3. Őri Tamás lázári lelkésznek az egyházközség szavazata helyett beküldött s a bizottság jegyzőkönyvéhez csatolt levelét, valamint a lázári egyházközség főgondnokának és presbitereinek a lelkész ellen fegyelmi eljárást kérő kérvényeit megfelelő eljárás végett kiadja a nagybányai egyházmegye elnökségének.

(Meghívják a püspököt.)

A megerősítés után küldöttség ment Baltazár Dezsőért, aki Kovács Gyula alispán lakásán tartózkodott.

Rövid idő alatt megérkezett a püspök, akit percekig tartó zúgó éljenzéssel és tapsal üdvözölte a közgyűlés tagjai. Folytonos ovációk közt haladt a püspöki szék felé, a hol Degenfeld József gróf főgondnok fogadta a következő szavakkal:

— Méltóságos és Főtiszteletű Püspök ur! Van szerencsém Méltóságodnak hivatalosan bejelenteni, hogy a tiszántúli nagy református egyházkerület 712 szavazattal 68 elleneben, tehát óriás többséggel, mairem egyhanguan Méltóságodat választotta meg püspökévé. Van szerencsém azt is bejelenteni, hogy a közgyűlés a legnagyobb örömmel megerősítette e választást. Amikor mint elnöktársat bizalommal, szeretettel, reménységgel és tisztelettel üdvözlöm, a rendtartás értelmében fölteszem a kérdést, kész-e a kerületi közgyűlés e bizalma előtt meghajolni és az esküt letenni.

(A püspök válasza.)

Az üdvözlő szavakra Baltazár Dezső dr. a következőkben választott:

Méltóságos Főgondnok Ur! Főtiszteletű és méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

— Mély meghatottsággal állok meg a főtiszt. és Méltóságos egyházkerületi közgyűlés magas színe előtt, amikor a Főgondnok ur öméltségének ajakáról hivatalos tudatását hallom annak, hogy a tiszántúli egyházkerület gyülekezeteinek bizalma felém fordult s a nagy ösök szent örökébe engem emelt. A bizalom és hivatás nagyságához képest melven érzem erőim fogyatékoságát; érzem, hogy nagyon is rész szerint vannak meg az arravalóságok bennem. A köszönet és hála érzésének fénye elé ez az árnyék borul s ez vet homályt arra az öröme, amely elől a földi dicsőség fényében a gyarló emberi szív el nem zárkozhatik.

Minnek szónem hosszasan a köszönet és hála szóbeli aranyfalát? A közélet emberének tettekkel szükség megköszönni a megtiszteltetést; valamint a hívőnek cselekedetekkel megbizonyítani a hitét. — A mennyi fogyatékos erővel az én Uram Istenem megajándékozott engemet, azt hitrevalló önfeláldozással, halálomig emészto, buzgó szerelemmel adom oda imádott mesteremnek: az istenember Jézus Krisztusnak, az ő anyaszentegyházának, benne magyar református egyháznak, anyaegyházkerületemnek hűséges szolgálatára. Gyarló erőm munkájának sikerét Istentől, támogatását különösen elnöktársam Öméltségének csodával határos erejétől, ismereteitől, buzgóságától, a mélyen tisztelt egyházkerületi közgyűlés alkotó tagjainak mindenkorai bölcsességétől s a hűvek egyetemének buzgó segítségétől kérem.

Programot a gyülekezet előtt fogok adni. Itt csak annak a kijelentésére szorítkozom, hogy a megtisztelő bizalom előtt

meghajolva, a választást a gyülekezetek iránt tartozó hálás köszönettel elfogadom. Elfogadom annak a biztos tudatában, hogy a választásban más elemek, más tényezők és más törekvések nem érvényesültek, mint amelyek lelkészek és világiak paritásos jogi helyzetére támasztott, hierarchiától és kiürarchiától egyaránt távol álló demokratikus egyházalkotmányunk önkormányzati helyzetével, elveivel, természetével megegyeznek. Ennek a helyzetnek, ezeknek az elveknek a veszélye, felforgatása, feláldozása árán semmiféle földi tisztség nem kellett s nem kellene, lett volna s lenne bár még olyan fényes, még olyan magas is.

Ezeknek az elveknek a szolgálatában igyekszem mindenkor előljárni, hűségemet megbizonyítani törekedvén alázatossággal, tisztességgel és a tettek erejével.

A tapsal és éljenzéssel fogadott szavak után Degenfeld József gróf főgondnok a következőket mondta:

— Méltóságos és Főtiszteletű Püspök Ur! Nagy örömkre szolgál ama nyilatkozata, hogy kész elvállalni a kerület püspöki tisztségének terheit. Fölkérem a világi főjegyző urat, hogy olvassa föl az eskümintát, amelyet a templomban a Püspök Urnak le kell tennie, hogy hajlandó-e azt letenni.

Baksa Lajos dr. egyházkerületi főjegyző konventi előadó erre fölolvasta az eskümintát, mire a püspök kijelentette:

— A fölolvastott eskümintát megértetem, az esküt letenni hajlandó vagyok s annak alávetem magam.

A közgyűlést ekkor a főgondnok fölfiggesztette és a közgyűlés, valamint a küldöttségek tagjai a templomba vonultak, a hol a már előre kijelölt padokban foglaltak helyet.

A templomban.

Az ur asztala körül foglaltak helyet az esperesek az emelvényen, ahol az új püspök egy karosszékben ült.

A közönség elhelyezkedése után a városi dalárda Mácsai Sándor karnagy dirigálása mellett gyönyörűen énekelte el Rossini Áldások Istene kezdetű énekét, majd a gyülekezet felállva énekelte el a 37. zsoltárt: „Jövel szentlélek Uristen...”

(A püspök imája.)

A zsoltár eléneklése után Baltazár Dezső gyönyörű inát mondott, amelyet magasztos csendben hallgatott meg a gyülekezet. A költői szép ima a következő:

Mindenható Király! Bölcsességnek és szentségnek, igazságnak és szeretetnek, földi és mennyi seregeknek Istene, nekünk a Jézus Krisztus által jó Atyánk! Ki felmagasztalás vagy a hitnek; a tagadásnak megszegyenítés; ki nagy vagy a nagyokban s kicsinyekben egyaránt; kihez mérve alacsony minden magosság; kitől száll alá és kihez visszaragogy a harmat piciny gyöngyétől kezdve minden áldások dicsősége; ki a napban a melegség, a csillagokban a bődögség, szenvedésünkben a gyógyulás, nyomoruságunkban, büneinkben a szabadulás, jövőnkben a remény, az örökkévalóságban az idvesség vagy: neked áldozik a magános órák rejtett fohásza, neked a hűvek nyilvános gyülekezete, melyet bünbocsátó jósággal „szentek gyülekezete” lenni méltóztatol.

Érezzük és vallást is teszünk róla, hogy ez a méltóság nem az igazság mérlegének törvénye, hanem a Te jóságod teljessége szerint koronáz minket; hiszen mi mindnyájan gyarlóság edényei és bűnek gyermekei vagyunk; bukdosó vándorok a világon, hol

Megnyilt.

Szabó Miklós

világvárosi mintára berendezett

kész férfi-, fiú- és gyermekruha áruháza

Debreczen, Placz-n. 61. (Fischer-palota.)

!-! Külön termék mérték utáni megrendelésekre. !-!

Megnyilt.

„minden, ami van, hiábavalóság” ahoz mérve, mely a világ mulása után várakozik reánk.

Micsoda a mi épségünk és erőnk, mely gyorsan mulik virágnak színével, illatával: csak a gyengeség bántását, a nyomoruság keresztlétét hagyja nálunk, mihelyt hervasztásod szele reá fuval? Micsoda a mi tudományunk, mely kétséggel születik, élete kíséreltet és esalódással hal meg? Micsoda a mi bölcsességünk, amely elfelejti a multat, a jelenet elszalasztja és a jövődöt nem ismeri? Bizony csak bolondság Te előtted, örök világosság kuffeje előtt! Micsoda a mi tisztaságunk, a mi eselekvésünk, szólásunk, gondolkozásunk és kívánságunk ezer kézzel von a por felé és sok titkos és nyilvános bűnökkel megüszítálatlanit? Bizony nincs közöttünk Te előtted csak egyetlen is, a ki „meg nem csalná magát, ha azt állítja, hogy nincsen benne bűn.” Micsoda a mi méltóságunk, a mit egymásnak adhatunk, ahozza a dicsőséghez képest, melylyel Téged a világ teremtésének hatalma, megtartásának ereje, igazgatásának bölcsessége, a mi megigazításunk kegyelme és a Szent Fiad által szerzett idvesség jósága Istennek lenni megbizonyit?

Micsoda ez a méltóság is, amelylyel szolgálid közül egy hasonlatost anyaszent-egyházad rendje vezéri helyre állit? Hivalkodónak gyertyaláng, mely körül repkedve minden araválóság látszatát elégeti, alázatosnak aggodalom, amit a teher és erő vizsgálás mértéke nem hagy elnyugodni.

Leborulunk mindnyájan előtted nagy Isten és a mig semmiségünket beismerve, előtted megalázkodunk, a hála fonja lelkünket körül, hogy még sem vész el minket orcád elől, hanem fiaddá fogadsz és ezzel a nagy tisztességgel megékesítesz minket. Ez a mi közös fényünk; egyetlen és egyenlő méltóságunk; ez a drágakő, ez a korona az idvesség szent háztartásának királyi adományai között.

Ezt a fiaságot megbecsülni tégy állandóan képesekké minket. Ebben egyesíts; ezzel füzd össze testvérré a lelkeket. Ennek örömevel gazdagítsd meg földi s téd tökéletessé siron tül életünket, hogy lássuk bened szüntelen az Atyát, kinek parancsát követni, törvényét betölteni, jóságát meghálálni kellünk magasztos versenyre mindannyian.

Igy hozd mindinkább közel a szent nép, királyi papság országát, hol a munkát nem a haszon, hanem a lelkiismeret jutalmazza meg; hol a nagyságot a szolgálát, a méltóságot az alázatosság mértéke méri. Hol igát viselni gyönyörűség, terhet hordozni könnyű, szenvedni öröm, meghalni boldogság, mert minden-minden Annak szolgál. Arra mutat, aki a kezdet és a vég: Te néked, Te reád, ég és föld dicső Királya, nagy Isten, jó Atyánk! Amen!

Miután az ének elhangzott, fölemelkedett Degenfeld József gróf fögöndök és így szólt:

— Mélyen tisztelt keresztyén gyülekezet! Mélyen tisztelt közönség! Hivatalosan újból bejelentem, hogy az egyházak igen nagy szótöbbséggel, 712 szavazattal 68 ellenében fötisztelendő Baltazár Dezső drt választotta meg püspöknek, aki eddig alsószabolcs-hajduvidéki esperes és hajduböszörményi lelkész volt.

Azt is van szerencsém a mélyen tisztelt Gyülekezetnek bejelenteni, hogy ma délelőtt e díszes és szép állásában megerősítést nyert. Fölhívom Dávidházy János legidősebb esperes urat, hogy az esküt olvassa tel s a püspök urat, hogy az esküt tegye le.

(Eskü és kézfogás.)

Baltazár Dezső dr. messzececsengő, ércecs hangon mondta el az esküt. Amikor az

eskü végszavai: Isten engem úgy segéljen, elhangzottak, a püspök letérdelt, felére tette a három legidősebb esperes, Dávidházy János, Görömbey Péter és Süttő Kálmán kezzeit, akik közül Dávidházy János magasztos föhászt mondott.

Degenfeld József gróf azután üdvözölte a püspököt és átadta neki az egyházkerület pecsétjét a következő beszéd kíséretében:

— Fötisztelü és méltóságos Püspök Ur! Bár a mai napon már a közgyülési teremben üdvözöltem és bejelenttem megválasztását, megerősítését, mindazonáltal most, amikor az esküt letette s a kézrátétel által felszenteltetett, ismételen is üdvözölöm a magam és a kerület nevében a legnagyobb örömmel és úgy, ahogy leadtuk szavazatunkat reá bizalommal, szeretettel. Nem könnyü feladatot vállalt, amikor a legnagyobb református egyházkerület kormányzását vállalta magára. Különösen olyan erő után mint a megboldogult elődje volt, aki bár rövid ideig állott a kormányrud mellett, de rátermettségét bebizonyította. Nem azért mondom, mintha nem hinném, hogy nyomába fog lépni méltóságod. Ellenkezőleg. Meg vagyok győződve, hogy a megkezdett munkát folytatni fogja s méltó utóda lesz, annál inkább, mert fiatal erővel és eréllyel s azokkal az öreg tapasztalatokkal fog munkához, amelyek eddigi hasznos közéleti eredményes munkássága során szerzett. Eppen azért abban a meggyőződésben vagyok, hogy fiatal ereje és öreg tapasztalata hasznára lesz a hazának és az egyháznak. Hogy azonban eredményes működést tudjon kifejteni, szükséges, hogy egyetértésben dolgozzunk. Én mint idősebb elnöktársa kérem, tiszteljen meg bizalmával, tiszteletével és szeretetével, meggyőződhetik, hogy sohasem leszek én sem ezek nélkül. Ha így cselekszik, úgy isten áldása fog járulni munkásságához. Átadom a kerület pecsétjét, mert ezután méltóságod fogja vezetni az egyház ügyeit. Kérem a nagy istent, áldja meg hosszú élettel, hogy díszes, szép állásában, amelyre most emelték, hosszú ideig igazgathassa az egyházkerület ügyeit áldásosan. Az Isten éltesse.

Hatalmas éljenzés zugott fel a beszéd után, mire a kézfogás következett.

A püspök székfoglalója.

Baltazár Dezső a következő magas szárnyalású, mély szántású beszédet mondotta el.

„Mit látni mentetek”? Ezekkel a szavakkal fordult Jézus a sokasághoz, mikor bizonyosságot tett afelöl, hogy az utegyenető Keresztelő Jánosban a prófétánál is nagyobbat láttak az emberek. „Mit látni jöttetek”? Kérdezem tőletek én is: imádott mesteremnek, királyomnak, Idvezítőmnek alázatos szolgálója. A Jézusé: akit embernek is, Istennek is vallok; életének, csodadolgainak, halálának, feltámadásának, menybemenetelének, öröktől fogva való és örökké való idvezítésének valóságával egyben.

Ő általa, akiben élek; Ő vele, akiért meg is tudok halni, annyit el merek én is mondani, hogy itt sem látok „ingadozó nádszálát”.

Emberi gyarlóságomban én is érzem a magam „nyomoruságos elvetetett állapotát”; tudok a léleknek és „testnek töviséről”, melyek megaláznak s amelyekkel épen azért „dicsekedem”; de tudok az én hitemnek és esküvésemnek erejéről is, melynél fogva „megmaradok azokban, a melyeket tanultam és amelyek reám bizattak, tudván Kítől tanultam”; tudok a „fegyverekről, melyek nem

testiek, hanem Istennek ereje által erősek, nagy erősegek lerontására”; tudok a megigazításnak amaz ajándékáról, melyet az Ur-tól vettem „hit által ingyen kegyelemből a Jézusért”.

(A vezérfény: a Jézus.)

Ezekkel lehetek „összetört nádszál”, melyet legázol az élet viharja és földre tipor a halál; de amelyet felegyenesít és uira megépít az, aki „a füstölő gyertyabelet nem oltja el; de „ingadozó nádszál” nem lehetek soha; mert a kőszikla, amelyen állok erős és a vezérfény, amely után megyek, bizonyos. Ez a kőszikla, ez a vezérfény, mely is a „Jézus Krisztus” tart meg engemet attól, hogy „ide s tova hajtassam az emberi tudományok különböző szelei által”, amelyeknek manapság olyan járványos ideje vagyon.

Ennek az időnek a teljességében jött meg az alkalma annak, hogy — habár a „Jézus, sőt a próféták lába sarujának szíjját sem vagyok méltó megoldani” — a hivek sokaságának bizalma vezérül hívott el engemet. Ez a bizalom, az Ur ama szavait tolmácsolja nekem, amiket a küldetés nagysága előtt megroskadó Jeremiásnak mondott: „ne mond ezt: gyermek vagyok én, hanem valamire küldelek, elmenj s valamiket parancsolok, megmondjad”.

Akit tehát láttok: az vezér. Gyarló erőkel, de alátámasztva az Istennek kegyelme, népek bizodalma, erős elhatározás és reménységek által, melyeket „az Istenben vetek és hiszem, hogy azok a reménységek meg nem szégyenitenek”; mert bizonynal elhittem, hogy „az Isten kegyelme által vagyok, ami vagyok és az Ő kegyelme nem volt és nem lesz hozzám hiábavaló”.

Minden vezér küzdelmeinek harcteret keres és vezérfényt, amely után megyen A tér, amelyen futásomat elvégezni nemes harcomat megharcolni és hitemet megtartani akarom, maga a valóságos, az egész élet, földi és égi boldogságukért tusakodó emberekkel. A vezérfény, az evangélium úgy, amint az ujszövetségi szentírásban megirattott.

Életet vezetni, vigasztalni, gyógyítani és megmenteni csak úgy lehet, ha ismerjük, méltányoljuk, felkaroljuk minden oldalát. Az én vezérségem lelki vezérség: tudom. De azt is tudom, hogy valóságos embereket kell vezetnem, akik megéheznek, megsomjuhozhatnak, elfáradnak, nyomoruság töreibe esenek és sirnak nemcsak a lelki bánattól, hanem a testi fájdalomtól is. Az Antikrisztus a test által kárhoztatja a lelket; Krisztus a lélek által teszi szentségtemplomává a testet. A közvetítés tehát megvan a test és lélek között úgy a hit, mint a hitetlenség, úgy az idvesség, mint a kárhozat viszonylatában. A visszatérő nagy társadalmi áramlatok, melyek a lélek fényes kultuszának romjain, a testi, anyagi élet kizárólagosságának akarnak eszménytelen templomot építeni, épen a tagadott lélek legönállóbb erejével: azzal, amely az Istentől elszakadt, lázadnak fel és támadnak a lélek valósága ellen. Viszont az az irányzat, amelyik a szegénység, szolgaság, testsanyargatás, világmegvetés jelszavával indult s a lelki élet, mint egyedüli élet feletti kizárólagos uralmát hirdeti, a végén a külső fény, anyagi

Felvilágosításai szolgál

Minden szőlősgazdának

nélkülözhetetlen a Debreczeni Trágyagyár r. t. által gyártott

fekál trágya.

a Debreczeni Trágyagyár r. t.

Igazgatósága

Deák Ferencz-utca 19. sz.

gazdagság, testi élet és földi hatalom bálványaihoz érkezett el.

Nem az ember, hanem az Isten bölcsesége az, ami eligazít, Jézust ott látjuk az élet minden viszonylatában, ott a társadalmi élet forgatagai között. Nem kicsinyli, nem tagadja meg sem a test, sem a lélek szükségét. Nem zárkozik el képmutató titokzatosságba, mintha csak szellemmel élne, viszont csodátevő hatalmának csak egy részét adja át a kenyérgyártás szolgálatába. Az élet kettősége közötti középut arany hidján vezetnek át bölcsességének lába nyomai. A tökéletesség nagy találkozási pontját magasságosmennyekben tüzi ki; de az odajutáshoz a leggyakorlatibb földi életben jelöl ki utakat. Hiszen, ha az ő országa nem *e világból való is, de ebbe a világba való*. A keresztyénség nagy eszményei nem arra valók, hogy az elméleti kegyesség farizeizmusa a maga számára sajátítsa ki, vagy hogy elmerengjen rajtuk a vére nélküli ábrándozás: nem arra valók, hogy szolgálatukból üzletszerű hivatali titkot csináljanak; hanem arra valók, hogy belőlük minden halandó ember életére a tudatlantól a tudósig, a kunyhótól a palotáig a földi és égi közvetlen áldás manna hulljanak.

„Jézus az út, igazság és élet”. Amerre ő vezet, megyek. Látom mint kínálta pásztorainak, nyájának az életet, hogy használják mennyei Atyjának, ki az övék is, dicsőségére. Megyek tehát semmit sem gondolva az előítéletekkel, amelyeknek sötét szárnyu tiltakozása ott suhog a feledés sírújából kireformált új utak felett. Ha kinn a tulzó felfogás ellenáramlata követ emelne rám, vagy a fontoskodó elzárkózás synedriuma megostorozna is, amiket az én uramtól, Jézusomtól hallottam és láttam, azokat vigan és bátran hirdetni fogom és igyekezem bevinni az eleven életbe, a társadalmi élet minden ágazatába!

(Hit és tudomány.)

Az *anyagelviség* egyedül idvezítő tanát az erkölcsi szegénység, lelki alacsonyosság és büntetéstől rettegő büntudat közös tanácsa eszelte ki, hanyatló, beteg társadalmak lelki-világának izgató szeréül. Viszont az anyagelviség minden jogosultságának teljes tagadása farizeizmus, amely kifelé begátol, befelé kihasznál. Az a szent pusztaság, amely látta a názáreti mestert csodákat tenni az éhező sokaságért, viszont a maga *lelke jávéért* éhezni, sanyarogni, nagy tudományt tanítana nekünk, ha áhitattal meg tudnánk hallani; nagyobb, mint a fentebbi tulzó irányzatok összes doktorai. Megtanítana szólni, könyörülni, áldozni, lemondani. Áthidalná azt a rettentő szociális mélységet, melyben ez idő szerint harsog az osztálygyűlölet vérfagyaláló harsonája. Péter apostolként felállítaná az „*ékes kapuk*” előtt könyörgő koldusokat s a „*gazdag ifjunak*” több következetességet tanítana. Nem csábítana a *számtani egyenlőség* mese-szigetére; de a testvéri megértés és méltatás *emberi közelségébe* hozná a csucsokat és völgyeket. Megtanítana dolgozni, küzdeni, minden kísértetekkel küzdeni nemcsak a becsülettel „*kenyérért*”, hanem az „*Isten ígéretéért*” is. Megtanítaná a társadalmat, hogy a tisztaság erőfeszítésnek adja meg az ellátás kellő mértékét a szolgálat minősége szerint. Megtanítaná az államot hogy ugyanazon ven-

dégségben ugyanolyan „*kenyérrel és hallal*” táplálja mindazokat, akik *talpkövének épségéért; a valláserkölcserért és tudományért mint hivatalosak küzdenek*. A tanítványok is ugyanazt az ételt és italt vették a szent vacsorában; még Judás sem volt kirekesztve, igaz, hogy feljebb sem méltatva a hivek és igazak felett.

A feszültség, amit az anyagi kérdések izzása a társadalomba bevitt, hatását a szellemi téren is érezteti. A *hit és tudomány* kezdi felmondani a testvériséget. A tudomány el akarja vitatni a hittől az okosságot, a hit a tudománytól a jogosultságot. Politikai hatalomra vágyik mind a kettő s közben észrevétlenül a társadalmi osztályérdekek eszközévé süllyed. Az önfelmagasztalás megaláztatása ez. A tudomány tiltakozik a hit ellen, hogy a bizonyosságok helyett a képzelődés ingoványára tévedt; holott a hitetlen tudomány éjjeli repkedő mécsvilág, mely körül esetlen árnyak ingadoznak. A hit tiltakozik a tudomány ellen, hogy lerombolja az eszményeket; holott a tudatlan hit nappali vakság, mely vérbeborult szemekkel legázolja még a valóságos alkotásokat is. A hit a tudományt *rombolást, destruktívot*; a tudomány a hitnek *viszafelvezést, reakciót* lobbant a szemére; holott egymástól elválva, mind a kettőben meg van mind a két hiba; egymással karöltve mind a kettő az építés és haladás hatványozott tényezője lesz.

A *tudomány szabad vizsgálódásnak* nem képezheti tiltó gátját a hit; annál kevésbé annak embercsinálta szabályai. Ha a hit igaz, vagyis ha alapját egyfelől történelmi valóság, másfelől világos és szilárd belső meggyőződés képezi, akkor soha sem fog félni attól, hogy az ezerszemű tudomány boncoló asztalára kerül. Ezért nem félttem én a magam evangélium szerint reformált hitét semmi tudománytól, mert tudom, hogy minél nagyobb tűzet rak alá a próba, annál színezetesebb tisztaságban fogja azt kiállani. Ezért nem félek én, ha a tudomány „*tudakozza még az Istennek mélységeit is*”; mert tudom, hogy azt a „*fundamentumot, amelyen kívül más sem lehet*”, még a pokol kapui sem tudják lerontani. Félteni csak az emberi találmányokat lehet, amelyek hatalmi érdek esendő támasztékai; de amelyeknek sem a hithez, sem az idvességhez nincsen semmi köze. Hiszen „*hiába tisztelik az Urat azzal, hogy oly tudományokat tanítanak, amelyek embereknek parancsolatai*”. Majd ha a folyton kísértő hatalmi kérdés nem fogja a hitet úgy értékesíteni, mint a nagyon is problematikus emberi tekintély eszközét; majd ha az egyéni hit megtisztult világa a vallási élet központjába egyedül magát az Istent tekintélyének fénylő napját állítja be; s ha viszont az emberi tudomány beismeri, hogy az isteni titok zárján az ő büszke hatalma is megtörik, majd akkor elő a nagy békeesség, az áldásos együttműködés a hit és tudomány között. A tudomány gögjét a hit göggyével csak fokozni; megszegyeníteni csak vonzó alázatával lehet.

(Az iskolák államosítása.)

Korunk egyik legaggasztóbb jellemvonása, hogy a hit helyett, hogy legtermészetesebb világát, az egyéni meggyőződést mélyíteni, magasítani, gazdagítani, inkább intézményszerű, külső életet él. Bemegy pártos-

tényezőnek a társadalmi és politikai küzdelmekbe s az *iskolákat* a nemzeti művelődés nemes babérra helyett a felekezeti érdek erizalmájáért állítja versenybe. Ez a fő indoka annak, amiért én az *iskolák államosításának* vagyok híve; de híve csak arra az esetre, ha az államosítás minden felekezet összes népiskoláira kiterjed; mert részleges államosítással a verseny reánk nézve kedvezőtlen esélyt szaporítani örálló tisztemmel ellentétesnek tartanám. Addig is, míg az iskolák egyetemes államosításának nagy reform-időszaka elérkezik: az iskolák *viszonos és egyenlő fogi és anyagi helyzetének* ma még hiányzó biztosításával s az egyház alkotmányán belüli önkormányzati szabadságának fejlesztésével lehet megelőzni a még nagyobb károkat.

(A 48:XX. és a felekezeti béke.)

A *különböző egyházaknak* nem az a hivatásuk, hogy már az iskolákban kezdjék megvonni s kinn az életben mélyíteni a hitelvi ellentéteket, vallásbeli különbözőségeket és a *felekezeti gyűlölködés* árkaikat, hanem, hogy a bennük rejlő intellektuális erővel és erkölcsi hatással emeljék az egyént a hétköznapi élet sivársága, gyötrelmei fölé és *állítsák be a szeretetnek abba a szent közösségébe, amelynek palládiuma a haza. Ennek erejét fokozzák, fényét emeljék, hatalmát gyarapítsák*, hogy majd midőn pihentető kebelén helyet ad testünk nyugalmanak, lelkünket emeljék a reménység szárnyain abba az országba, amelyről csak sejtünk, de amely fölül egy ember sem, egy egyház sem rendelkezhetik, sem úgy, hogy kinyithatná, sem úgy, hogy bezárhatná; mert az egyedül a mindenható Isten birodalmában vagyunk.

Az én egyházam érzi, vallja, követi ezt a hivatást. Küzdött érette erkölcsi erővel, hitel, tudománnyal, fegyverrel; megszenvedett érette vérrel. Mi az emberszeretet és hazaszeretet próbáját kiálltuk. Minálunk a többi békeességet soha sem érheti kárhóztatás; sőt azt szolgáljuk, azt ünnepezzük. A harcot nem szeretjük, de nem is félünk tőle. A seregek urának, Istenének nevében *megharcoljuk a békeességért börtorsággal s a diadal fölül biztosak vagyunk*; mert a békeességért vivott harc tanácsa, dolga „*Istentől vagyunk; tehát az emberek fel nem bonthatják, hogy ne láttassanak az Isten ellen tusakodni*”.

Kérem és várom, legjobb törekvéssel azon leszek, hogy az állam a békeesség művében segítségre jöjjön; és a *felekezeti békeesség alapokmányát az 1848. évi XX. törvény-cikket minden vonatkozásában végrehajtva egyenlő és igazságos osztályt szerez gyermekei között*, hogy ne legyen módja elmerülni egyiknek a gazdagságba, másiknak a nyomoruságba; mely mindkettő kárvallásra szokta vinni az erkölcsöket vagy legalább is idegen-séget és keserűséget szerez a testvérek között.

De maradjunk bár tovább is szegénységben, alányomott megkülönböztetésben vagy lépünk bár be a megszolgált jólét családi otthonába: az új idők követelményeihez nevelt *papi nemzedékkel, a hitélet mélyítésével, a lelki gondozás hatékony felkarolásával, a történelmi alapok megőrzésével, egyházközményeknek és intézményeinknek korszerű kiépítésével; a lelkes és világi elem*

Gazdák figyelmébe!

A most zárult Nemzetközi Vas- és Gépipari ujdonságok és szabadalmak kiállításán résztvevő összes mezőgazdasági gépjárműk közül egy-egy közülünk gyártmányai voltak a nagy díjjal, — a kiállítási

arany éremmel kitüntetve!

Kizárólag

Ráhmor Sándornál

Bácher-Melichár-Johnston gépjármű fiók-toló

Debreczen, Piac-u 43.

a Dréher sörcsarnok mellett, szemben az eddig raktárral.

egyensúlyos érvényesüléssel, az egyetemes papság varázsával; a tudománnyal, aminek levegőt, szabadságot adunk, a hittel, amit az evangéliumból veszünk; a józan erkölccsel, amit arra építünk és a szeretettel ami minden-nél nagyobb hazánkat s benne egyházunkat Isten dicsőségére hiven szolgálva, bátran meg-nyitunk a jövő elé, melynek reménységét Istenbe vetjük.

Ez a jövő most várakozással néz reám. Igájától nem tartózkodom. Hozzátört az élet. Küzdelmétől nem vonogatom magam. Benne nőttem. Veszedelmeitől nem félek. Megszoktam. Tövisait, szenvedéseit elfogadom. Régi ismerősök.

Csak egytől félek. A csalatkozástól. Nem a magamétól. Hiszen gyarlóságomat jól ismerem. Hanem a tietektől, akiknek kezébe felet-tőbb való mértéket adott felőlem a szeretet.

Kettő vigasztal. Egyik, hogy mindig mindent nyilván szólottam és tettem; tehát senkit sem hitettem és áltattam magam felől. Másik, hogy, „*akik az Urban biznak, azoknak erejük megújul. Szárnyat nevelnek, mint a sasok. Futnak és nem fáradnak el; szállnak és nem lankadnak meg*”. Amen.

(A püspök áldása.)

Sütő Kálmán esperes igen szép imája után a gyülekezet felállott s a püspök a következő áldást mondta a gyülekezetre:

Most már elbocsátlak áldással titeket. Az Ur hatalma tegyen engedelmessé és erőssé; bölcsessége alázatossá és tudása, kegyelme türelmé és örvendezővé, irgalmassága gazdaggá és könyörülővé titeket. Tegye ti bennetek élővé a hitet, szilárdá a reménységet és mindezeknél nagyobb a szeretetet. Arról ismertessetek meg az ő választottait lenni, hogy egymást szerentditek, megbocsátván még az ellenségnek is; a miképen a mennyei Atya is megbocsát Szent Fiáért mindnyájan minékünk, bűnösöknek. Amen.

A püspökválasztási szertartás a Schubertnek A teremtőhöz című alkalmi énekével, amelyet a debreceni dalárda adott elő igen szépen és a gyülekezetnek énekével véget ért s a kerületi közgyűlési tagok visszamentek ismét a kollégiumba.

A küldöttségek fogadása.

A gyűlés végeztével a püspök elé járultak a küldöttségek, amelyeknek mindegyikét lekötöző szívesseggel fogadta a püspök s üdvözlő beszédekre hosszabban s kimerítően válaszolt, minden küldöttségnél az őt érintő kérdésekre kitért. Különös melegséggel fogadta a debreceni hitfelekezetek képviselőit.

Az ünnepi banket.

A fölszentelés szertartása is, a tisztelő küldöttségek fogadása is jóval több időt vett igénybe, mint ahogy gondolták s így az ünnepi banket sem vehette kezdetét délután két órakor, a program szerint kitűzött időben. Pedig már jóval két óra előtt benépsült a Royal-szálló nagyterme, amely bár hatszáz személyre terítettek, szűknek bizonyult az ünneplők óriási számának befogadására, úgy, hogy a cukrásztermet is étteremmé kellett átalakítani s ki kellett nyitni a nagy étterem ajtajait s ezt az éttermet is rendelkezésre kellett bocsátani az ünneplő sokadalomnak. Ez a rengeteg sokaság türelmetlenül várta az ebéd megkezdését, am természetesen nem történt meg, a püspök nélkül. A türelmetlenség közben megmegenyhült az egyes egyháznagyok ünneplésével, a teremnek majd ebből, majd amaból a sarkából felharsant a lelkes éljenzés, a mint Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok, Domahidy Elemér főispán, Antal Gábor komáromi püspök, Kovács József pol-

gármester, György Endre nyugalmazott miniszter, Patzák Kálmán vezérőrnagy a terembe lépett.

Fontban három órakor jelezték, hogy jön a püspök. És csakugyan néhány másodperc mulva Rác Károly zenekarának Rákóczi-indulója s a nagy étteremből behallatszó lelkes éljenzés és taps igazolta, hogy megérkezett Baltazár Dezső dr. püspök, aki Kovács Gyula alispán társaságában lépett a terembe. A közönség fölemelkedett helyéről, viharos „Éljen Baltazár!” kiáltástól és szünni nem akaró tapsorkántól viszhangoztak a nagyterem falai s a lelkes ünneplés zaja mindaddig nem csillapodott le, a míg Baltazár Dezső dr. az eléje tölülő ünneplők meleg gratulációit fogadva az asztalfőhöz ért. Mellette ültek jobbról Degenfeld József gróf főgondnok, balról Antal Gábor tudományi püspök s kívülük ott foglaltak helyet a főasztalnál: Domahidy Elemér főispán, Kovács József polgármester, Kovács Gyula alispán, Patzák Kálmán vezérőrnagy, György Endre nyugalmazott miniszter, Unger Gusztáv kuriai bíró, Tolcsvay-Nagy Gábor csendőrezredes, Schönberger Bruno báró huszárezredes, Mák Endre udvari tanácsos, Fejes Kálmán tiszáninneri református püspök, Materny Lajos evangélikus főesperes, Papp János görögkatolikus főesperes, Könyves-Tóth Kálmán lelkész, Csathó Zsigmond nyugalmazott főispán, Degenfeld Lajos gróf, Nagy Károly erdélyi egyházkerületi főjegyző.

Amint a püspök elhelyezkedett, hozzáláttak az ebéd felszolgálásához. Az étrend ez volt:

Csirke-ragut
rántott borsóval
Tok
tartár mártással
Bélszín, Prágai
francia burgonya és tökkel
Sülték
liba és töltött csirke
saláta és kovászos ugorkával
Vegyes rétes
Jardinetto
Kávét
Borok:
Asztali homoki bor
Muzsai hegyaljai
Carbenet.
Ásványvizek.

(A püspök a királyért.)

A harmadik fogásnál Baltazár Dezső dr. püspök fölemelkedett helyéről és tószót mondott a királyért:

A magyar jogfejlődés az egyházaknak közjogi állást biztosított s ezzel az állam élet funkcionáriusaként ismerte el őket. Nekünk tehát nemcsak mint állampolgároknak, hanem mint az egyházak tagjának is éreznünk kell az államhoz tartozást és pedig annak olyan áldozatos bensőségével, amint hozzánk, magyarokhoz, tradíció szerint is illik.

Ezzel a tradícióval párhuzamos az a tisztelet és áhítatos ragaszkodás, melylyel a magyar lélek a szent koronát körülveszi. A szent koronát, melyben multunk dicsősége, szenvedése, jobb jövőnk reménye, hazánk alkotmányának és területének sértetlensége, népének függetlensége, mint történelmi jelvényben kifejezésre jut.

A szent korona az azt ezidőszerint bölcseséggel és dicsőséggel hordozó felséges király iránti tiszteletünket s alattvalói ragaszkodásunkat illendő ez alkalommal is nyilvánítanunk, imádságokban kérvén a királyok Királyát, hogy tegye tartóssá, tegye békeséggé, népei javára, országunk önállóságára, fényére, hatalmára áldásossá királyunk: I. Ferencz József ő felségének életét.

A közönség állva hallgatta végig a püspök pohárköszöntőjét, melynek finomsága és szépségei megkaptak minden hallgatóját. A tószót nyomában elhangzott zaiós tetszésnyil-

vánítások egyaránt kifejezői voltak az ünneplők királyhűségi érzelmeinek s a gyönyörű beszéd fölött való elragadtatásnak.

(A főgondnok a püspökért.)

Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok nyitotta meg azoknak a tósztoknak az áradatát, amelynek a püspökért hangzóttak el. Nagy ünnepet ültünk ma, — így kezdte fölszólalását a főgondnok — nagy ünnepeink volt, midőn a tiszántuli egyházkerület új püspökét beiktattuk a méltóságába.

Igazán páratlan az a bizalom, melylyel egyházkerület tagjai Baltazár Dezső dr. felé fordultak s az egyházkerület történetében nem volt példa rá, hogy akkora szótöbbséggel választottak volna püspököt, mint most Baltazár Dezsőt. Ez a szótöbbség nemcsak egy esetlegességnek volt a következménye, hanem azoknak a hatalmas értékeknek a felismeréséből folyt, amelyet Baltazár Dezső tüneményes tehetsége az egyházkerület s az egész magyar egyetemes református egyház javára produkált. A multban kifejtett hatalmas tevékenység fordította Baltazár Dezső felé az egyházaknak akkora bizodalma s ez az erős bizodalom kíséri a püspököt ma megkezdett új pályáján. Ehhez az új pályához a hívek bizodalma mellé a mindenható áldását kérem s azt kívánom, hogy az Ur isten sokáig éltesse kedves családja öröme s a mi egyházkerületünk, egyetemes református egyházunk és magyar hazánk javára.

Viharos éljenzés és lelkes taps követte a főgondnok tószját s az ünneplők seregétől tödultak a püspökhöz, hogy koccintsanak vele.

Sulyok István bihari esperes az egyházkerületi papság nevében köszöntötte fel a püspököt, mint a református lelkészek példányképét.

(A polgármester tószta.)

Kovács József polgármester volt a következő szónok:

Igen tisztelt uraim! A mi mai ünnepe-
günknek azonfelül, hogy a püspök ur ömél-
tőségét az ő püspöki székébe beiktattuk, egy
másik kimagasló jelensége is van. S ez az
az egyetértés, melylyel — úgy mondhatom —
a püspökválasztás is, de különösen a mai ün-
nepség lefolyik.

Gyönyörűség ez az egyetértés egyes-
ség az atyafiak között a zsoltár szerint is,
de még gyönyörűsegebb akkor, ha tudjuk,
hogy a tiszántuli református egyházkerület
a debreceni református egyházat, Debrecen
szabad királyi város közönségét és eme
három testület által fenntartott s dicsekvé-
sünk tárgyát képező kollégiumot kapcsolja
egybe s teszi egységessé.

A püspök ur öméltségével jött-e ez az
egyetértés, vagy az egyetértés hozta-e őt
ide, nem szükséges keresnünk.

Annyi bizonyos, hogy öméltségét köz-
életi fáradhatatlan tevékenysége, erős aka-
rata, kitartása olyannak bizonyította, kinek
tevékenységéhez s nevéhez hozzájárva van
a siker s mindez bizalmat támasztott irá-
nyában. Ez szülte meg az egyetértést azt
is, hogy a debreceni református egyházköz-
ség lelkésszé választotta s hogy a debreceni
egész közönség örömmel fogadja s reméli,
hogy általa sikeresen küzdhetünk nagy cél-
jaink megvalósításában.

Amidőn tehát a debreceni református
egyházközség s Debrecen sz. kir. város köz-
önsége nevében én itt őt a fehér asztalnál
is szívesen s teljes tisztelettel s szeretettel
üdvözlöm s biztosítom, hogy itt mindnyájan
tisztelettel, szeretettel környezzük s egy-
házunk javára irányított tevékenységében
híven követjük, kívánom, hogy erélye, munk-
kakedve, ereje ne fogyatkozzék meg, sőt
növekedjék s az egyetértést közöttünk ál-
landósítsa. Koronázza működését a siker s
élvezze azt hosszú időközön keresztül. (Hos-
szantartó lelkes éljenzés.)

(A főiskola rektora.)

Ferenczy Gyula dr., a debreceni főiskola
rektora beszélt ezután. A debreceni iskola va-

Zoltán Vincze műépítész és építő mester Piacz-utcza 71. szám.

lamikor az összes magyarországi református iskolája volt. Homlokzatán ma is ez a büszke felírás áll: „A magyarországi református ekkleziák adakozásából épült. Amikor a többi főiskola elhallgatott, ez nevelte a magyar intelligenciát felekezeti különbség nélkül. Ez a régi fényes mult. Most azonban megelégedhetünk azzal is, ha legalább a magunk embereit tudjuk nevelni. A mult püspök a miénk volt, a mi tanítványunk volt, az azelőtt azonban Patak nevelte nekünk, köszönet érte, mert derék embert adott.

A mostani püspök testestől-lekestől a miénk és vele, alatta reméljük, hogy megépül még egyszer a debreceni iskola és lesz még a magyarságnak erős védbástyája. Ezt várjuk az új püspökünktől, akinek ez van a programja téve: „vagy állami egyetem, vagy protestáns egyetem, de egyetem.“ (Taps, éljen.) Ennek a programnak a megvalósításához kíván a püspöknek erőt.

Kovács Gyula alispán amiatti örömeinek adott kifejezést, hogy az új püspök Haidumegye szülöttje, aki eddig is büszkesége volt a vármegyének.

(Baltazár utóda.)

Most lelkes éljenzés közben szólásra emelkedett Kiss Ferenc püspökladányi lelkész, az új püspöknek régi harcos-társa és méltó utódja az esperesi székhelyen és így kezdett beszélni:

— A Baltazár volt egyházmegyéjének a gondnoka helyett, de a magam szívével szölk én is néhány szót. A hivatalos dikciók között mi vagyunk utolsó helyre téve, ami nagyon természetes, mert mi vagyunk a Baltazár szívéhez a legközelebb. Ha valamely család legkedvesebb tagja megvált a családi körből s boldog jövőnek indul; aki legutóbbára bucsuzik tőle, az a család. S ha a család magát siratja, akkor önző; de ha a távozót boldogságban tud örülni, akkor a távozót jobban szereti, mint önmagát. A mi egyházmegyéink ilyen boldog családi kört képezett. Legkedvesebb tagja, a tőle bucsuzó püspök, itt nőtt, itt bontogatta lelke szárnyait. E család látta fejlődését, magasra vivő szenvedelmét, látta eszméi küzdelmében nehéz harcát, esőkolgatta érte kapott sebeit, füzte homlokára az első sikerek habérleveleit.

E család, midőn volt legkedvesebb tagja távozik tőle, méltatlan volna hozzá s önmagához, ha most, pályafutása merészebb útjain siratná őt; sőt boldog, hogy őt mi hivatása körében lelke eszményeit megközelíteni látja. Azt a boldogságot, melyet az elhagyott család érez, adja meg az isten az eltávozott legkedvesebb családtagoknak. (Hosszantartó, zajos éljenzés és taps.)

(A testvéregyház szónoka.)

Materny Lajos ág. ev. főesperes a tiszai evangélikus egyházkerület nevében köszöntötte fel a püspököt. A tiszántúli református egyházkerület ünnepe az, — ugymond — a mely minket ma egybegyűjtött és mégis felekezeti különbség nélkül ünnepeljük a nap hőstét ma egy érzéssel, egy akarattal, mert a református egyházkerület öröme a mi örömünk is, az ő büszkesége a mi büszkeségünk is azon oknál fogva, hogy ha egy tagnak öröme van, minden tagnak öröme legyen. Méltóztassanak azért megengedni, hogy a tiszai ágost. hitv. ev. egyházkerület nevében ezen ünnepi alkalommal poharat emeljek főtiszteletű és méltóságos Baltazár Dezső dr. püspök urra, mivel nekünk van legtöbb jogunk ő hozzá. A református főiskola abban találja örömét, hogy ő nevelte. Haidumegye azzal dicsekedik, hogy ő adta az egyházkerületnek, pedig mi lutheránusok adtunk benne püspököt a legnagyobb ref. egyházkerületnek. Nem akarom hosszasan méltatni az ő kiváltságait, röviden csak annyit mondok: te pedig hordozzad a munkának terheit mint a Jézus Krisztus jó vitéze s tartson meg a Mindenható ezen egyházkerület javára, mely bizalmával megtisztelt. (Élénk éljenzés.)

Unger Gusztáv a római katolikus hitközség és a tábia nevében köszöntötte fel a püspököt.

(A püspök második tószta.)

Baltazár Dezső dr. a következő felkészítőt mondta:

— A természetben úgy van, hogy a delőlőnél legkisebb az árnyék. Engem az Isten most közéletem delőlőjére állított s itt azt kell tapasztalnom, hogy a szellem erkölcsi világban ez másként van. Gyarulásunk életünk napjával egyenes arányban nő, hiába minden ünneplés, föltámad a gyengeség érzése, a kétségesség. Miként fogom elhordozni a terheket, beváltani a reményeket, a bizalmat, mint futom meg a futást azon az uton, amelynek végén a hozzám ragaszkodók diadalt, koszorút látnak. De biztatást szerez abból a jóléti tapasztalatból, amelyeket ma szereztem. — Ha mindazok a tényezők, amelyek akár aktive, akár passzive úgy a haza, mint a köz javára szolgálhatnak, számbajönnek, hatványozott erőt adhatnak a habozónak is. Ezeknek a tényezőknek szimbolumát látia a mai társaságban, amelynek kívánja, hogy mindama remények valóra váljanak mielőbb, amelyeket szíveikben táplálnak.

Sütő Kálmán esperes Antal Gábor püspökre mondott felkészítőt.

Baksa Lajos a vendégeket, a testvérkerületeket s kiküldötteiket, ezek közt Degenfeld Lajos grófot, Nagy Károlyt, Fejes Istvánt és Antal Gábort köszöntötte fel.

Görömbey Péter esperes az ágostai hitvallású evangélikus testvérekért emelt poharat.

(A főispán a katonaságról.)

Domahidy Elemér főispán a katonaság képviselőire mondott ékes tósztot. Akik résztvettek a mi ünnepünkön, — mondta többek között — meggyőződhetek róla, hogy a mi szeretve tisztelt püspökünket s puritán szeretettel és ragaszkodással ünneplte mindenki. Ennek a szeretetnek a kifejezésre iuttatásából Debrecen város egész polgársága ki akarja venni a maga részét, amit legjobban bizonyít az ittlevő fényes társaság, amelyben képviselve vannak felekezeti különbség nélkül a város legjobbjai.

Mindnyájunknak nagy öröme jelen vannak itt e város társadalmi élete legjelentékenyebb tényezőjének, a sorhadi katonaságnak a vezetői is, akiknek a mi ünnepünkön való részvétele elismerést és köszönetet vált ki belőlünk. Valóban példászerű az a baráti egyetértés, példászerű az a harmónikus összhang, amely e városban a katonaság és polgárság között fennáll. Ezt a példászerű összhangot elsősorban a zitt állomásozó katonaság vezetőségének kell tulajdonítanunk, mert a sorhadi katonaság vezetőinek és parancsnokainak az egyénisége az, amely e barátság és összhang fönmaradásának és megerősödésének biztosítékául szolgálnak. Eppen ezért meg vagyok győződve róla: mindannyiunk szívéből beszélnek, amikor az egyházkerület nevében hálás köszönetemet fejezem ki a sorhadi katonaság vezetőjének, Paczák Kálmán tábornok urnak itteni megjelenéséért s arra kérem őt, valamint a helyőrség többi igen tisztelt parancsnokait, tartsák meg számunkra a mi ügyeink iránt továbbra is eddig tanúsított meleg érdeklődésüket. Isten éltesse a katonaság parancsnokait.

A zajos éljenzés és taps csillapultával, a mely a főispán beszédét követte, Petzko Ernő dr. főgimnáziumi tanár köszöntötte fel ékes beszédében az összes vendégeket, majd Paczák Kálmán vezérőrnagy mondott köszönetet a főispán tósztaért, poharát emelve a katonaság és polgárság közti jóviszonyra, a melynek ápolására ígéretet tesz.

Jankovich Mihály dorogi gör. kat. püspöki vikárius a katolikus és református egyház közti egyetértésért írt poharat. Tósztotak mondtak még: Kálmán Lajos dr., a böszörményi ref. egyház Lóky Béla dr. a debreceni piarista tanárok nevében. György Endre nyugalmazott miniszter, Máty Lajos pesti egyházmegyei esperes, Benedek János orsz. képviselő, végül Nagy Vince lelkész a következő, mely tetszéssel fogadott verses köszöntőt adta elő:

BALTAZÁR DEZSŐNEK.

(Püspökké avatásakor, 1911. aug. 15.)

Tartozom egy verssel — holdvilágos éjéről,
Böszörményi erdő ábrándos csendjéről;
Erdő közepében egyszerű kis házról,
Abban a kis házban egy külön világról...
De ha visszanezel a megharcolt multra,
Özönével jönnek,
Ezen a szép öröm-napon
Tartozásom én is hozom
Baltazár Dezsőnek.

Ünnepelt vezérünk, dicsfény vesz most körül
S ennek az országban nagyon sok szív örül.
De ne a multa nézz, — tekints a jövőbe;
Érzed, hogy göröngyös volt ennek az útja.
— De a rögök között virág is csak nyílt,
Rózsa is csak termett.
S bántásidra (sebhely sok van)
A te külön világodban
Gyógyírt nyert a lelked.

De ne a multa nézz, — tekints a jövőbe;
A harc folyik tovább, a jelszó: — előre!
A végcél messze még, jól tudod, jól látod:
Ragyogóvá tenni a magyar világot.
... Édes, szép hazánkban olyan sllány,
nyegle.

Megromlott már minden,
Tisztító tűz kéne nekünk,
S bárhová néz tekintetünk,
E szent erő — nincsen.

A Kálvinizmus volt ez erő a multaiban:
Szabadság mentésére zugó viharokban,
Tiszta hit sugára, hitványság öröme,
Gőgös hatalomnak megszegyenítője...
— Az erő megvan még, de megmételtyezve,
Nagyon meggyengítve,
Fényt szórni szét a hon felett,
Vissza, vissza a lelkeket
Az igazi hitre!

Markolj belé bátran a papság lelkébe,
Se jobbra, se balra — a Krisztusra nézve,
Hogy a megalkuvást sorra mind elhagyják;
Legyen, mi rég volt, a kálvinista papság:
Törhetlen harcosa az evangéliomnak,
Tudományak, hitnek;
Ne teremjen közte mételty,
Mit hitünkre szana-széjjel
Olyan sokan hintnek.

Kiáltsd bátran, ámbár közapor hull reád,
A milliók eltiport, Istenadta jogát —
Bűnös osztályérdek, mely oly gőggel harcol,
Hogy megszegyenüljön ihletett szavadtól;
Varázserejétől támadjon ezrek közt
Igaz „egy akarat“:
Krisztus szerint boldogítani...
Hogy ne kelljen soha sirni
Millióknak egy miatt.

Ekként felővezve indul az új harcra;
Mert hisz ezért lettél a Krisztus főpapja.
A te irányítód nem lehet e világ,
Azt kell tenned, a mit Ur ad bizott reád;
A te munkád végig az, amiért Ő jött...
— S miként vívd meg a hit harcát,
Dicsőséggel megmutatták
A gályarab ösök.

... S ha megfáraszt a harc, a mely eljövendő,
Szeretően hív a böszörményi erdő,
Erdő közepében az a kedves hajlék —
Hej, az ott tenéked sokszor enyhet ad még.
Sokszor elringat ott a természet bája,
Erdőzugas, madárének,
— S „kis világod“ életének
Szerető varázsa.

Hited, bizodalmad, hogyha megcsüggedne,
Megbiztat az erdő imádságos csendje.
S kinnt a nagyvilágban hogyha megtépnének,
Van erre gyógyírja — a hitves szívének.
S hahogy közbe-közbe koszorúval térsz meg,
Meglátod, meglátod
Kedvesbb lesz az a szivednek,
Ha ott téphetsz hozzá egy-egy
Nyíló vadvirágot.

A legelegánsabb uri öltönyök, sikkes vasuti és katonai egyenruhák készülnek katonai és polgári szabónál, DEBRECZEN, Kossuth-utca 4. szám alatt.

Prelovsky András

De míg „kis világod“ blüvös köre fog át,
Ne feledd addig se, hogy kint mi vár reád;
Nekünk nem menedék otthonunk világa,
Hanem fényzóró a megromlott világra.
Még a hitvesünk is, nemcsak élettársunk,
Harcunk osztályosa:
Melegével a szívének
A hiveink seregének
Tisztes nagyszonyja.

Ilyen sugárt szórjon „kis világod“ szerte,
A pap családokra, a hívő seregére;
Nyerj ott mindég erőt az újabb tusára,
Szép hazánk, egyházunk — milliók javára.
Bárhogy kísért'nének a könnyen alkuvók,
A másképen küzdők:
Vesd az Urra tekinteted,
S állj meg . . . gyenge nem lehet egy
Kálvinista püspök.

Nagy Vince.

A tósztok sorát Baltazár Dezső dr. püspök rekesztette be, aki meleg köszönetet mondott az ünnepeletetésért.

A társaság ezután hat óra táiban szétoszlott.

A püspök családjával együtt az esti vónattal visszautazott Bőszörménybe.

Az üdvözlő táviratok.

A debreceni távirat hivatalt ugyszólván teljesen igénybe vette azoknak az üdvözlő sürgönyöknek a fölvétele, melyeket Baltazár Dezső dr. püspökhöz és Degenfeld József gróf főgondnokhoz azok intéztek, akik személyesen nem jelenhettek meg a mai installációs ünnepségen, de akik kifejezésre öhajtották juttatni, hogy együtt örülnek a Debrecenbe sereglett ünneplők ezreivel. Itt adunk néhányat az üdvözlő táviratok sorából:

Semmering. Meleg üdvözlését és szerencse kívánatait fejezi ki Láng Lajos, Debrecen városa országos képviselője.

Otátrafüred. Személyes megjelenésben őszinte sajnálatomra, akadályozva lévén, ezuttal üdvözöllek beiktatásod ünnepélyén, mint debreceni lelkipáztort s református egyházunk vezérférfiát. Adjon a gondviselés ifju erődhöz és lelkesedésedhez bölcsességet és hosszú életet, hogy magasztos hivatásodat méltóképen betölthessed. Tüdős János orsz. képviselő.

Budapest. Családi okokból Budapestről nem távozhatom, ezért csak így tolmácsolhatom tiszteletteljes üdvözlőmet. A jó Isten teljesítse mindazt a méltó vágyat és büszke reménységet, amely téged a magyar Sion-püspöki székébe emelt. Legelső dicsőséged gyanánt pedig valósuljon meg mindnyajunk legforróbb öhajtása, a debreceni egyetem. Bakonyi Samu orsz. képviselő.

Tahitótfalu. A mai ünnepély alkalmából őszinte szerencsekívánattal üdvözölöm méltóságodat. Puky Gyula nyugalmazott főesperes.

Sátoraljujhely. Püspöki beiktatása alkalmából szívből üdvözlő Mecser Béla főispán.

Legenye-Alsómihályi. A püspöki beiktatás főlemelő ünnepélyén személyesen részt nem vehetvén, ezuttal fejezem ki szerencsekívánataimat. Kérem a Mindenhatót: legyen Méltóságod működése áldást hozó egyházkerületére és egész protestáns egyházunkra. Dókus Ernő főgondnok.

Kocsord. Szívből kívánom, vezérelje az ég áldásos működésre. Tisza Lajos gróf.

Szeged. Üdvözljük az Ur szolgáját, kinek megadatott, hogy egyházkerületének fejedelme legyen. Üdvözljük a mi szövetségünk igazgatósági tagját, aki fejedelmi méltóságában is szolgál maradt velünk a gondolatszabadság oltáránál. Fenkölt szellemeknek dicsőséget, nevednek örök életet magad teremtetél, mi már csak a testvéri szeretet virágait fonhatjuk koszorúdba, mely nekünk is jóleső elismerést jelent.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége nevében Szávay Gyula elnök, Palócz László titkár.

Vác. Egyetemes konventünk tisztviselői kara nevében mély tisztelettel köszönti Méltóságodat dr. Benedek Zsolt.

Miskolc. Legőszintébb szerencsekívánatait jelenti Méltóságod beiktatása alkalmából igaz tisztelője: Kovács Gábor jogtanár.

Keszthely. A mai ünnepélyen sajnálatomra nem jelenhettek meg. Ezuttal küldöm tiszteletteljes üdvözlőmet. Dr. Körössi Kálmán egyházmegyei tanácsbíró.

Abádszalók: Isten áldása kísérje lépéseit új méltóságában. Örömmel és rokon szeretettel üdvözlök Baltazár János gyógyszerész és családját.

Üdvözlő táviratot küldtek még:
Nagy Imre esperes, Czike Lajos esperes, Csekme esperes, Szöllőssy Antal főgondnok, a máramarosszigeti liceum két tanárkara nevében Papp Tibor és Jakobiny Péter igazgatók, Pápay Bakó Imre, Bakó József orsz. képviselő lelkészek, Losonczy László, Nyiri Ernő, Szügyi József, Bonyhahelyi Sándor, Benedek Pál, Nemes Árpád, Szabó lelkészek, Kovács főgondnok, torontalmegyei alispán, a máramarosszigeti liceum igazgató tanácsa nevében Héder János gondnok, Rohoska József, Veres, Miskolczy Lajos főispán, Magyar Miklós, Tokos Jenő, Jánosi Antal, Kállay András főbíró, Rittle Gyula jegyző. Márton, az orosz pap, Kun Szabó, Benkó százados és neje, Simon. Gácsi Siketnéma Intézeti igazgató, Szabó Sándor dr., Rácz Károly és fiai, a tarpai ref. lelkész, gondnok és igazgató tanító, Szávay Gyula, Palócz László, Lichtschein Samu, dr. Forrai Péter, Körössi Kálmán dr., Farkas József, rákócziálvai egyháztanács, Csák Emil lelkész, Pap Sándor, Nemes, Gyenge János, Czekus lelkész és neje, Bihardiószegi tanító testület, Baltazár János és családját, Tóth József, Káldy Imre és családját és még számosan.

Óra javításokat

olcsón, pontosan és gyorsan eszközölök 1 évi jótállás mellett.

KLEIN ELIÁS

órák és órszerészek

Csapó u. 19. (Knoll ház) zenédével szemben.

Fenyő Sándor és Fia

férfi szabók

Debrecen, Piacz-utca 63. sz.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a közeledő idényre a legkiválóbb angol, francia és hazai gyártmányokból válogatott elsőrangú gyapjuszövet ujdonságaink megérkeztek és azokból kívánatra mintát küldünk vagy utazónk által bemutatjuk.

Saját készítményü és angol átméleti kabátok raktára.

Teljes tisztelettel

Fenyő Sándor és Fia.

Eladó

üzemnagyobbítás miatt kimaradt keveset használt teljesen üzemképes állapotban levő Kirchner-féle két drb egyengető gyalugép, egy vastagság gyalulógép 50 cm. széles késten-gelylyel, csiszolóköv vezetővel kés élesítésre, két vasállványon álló körifűrész.

A gépek mind üzemben megtekinthetők, vétel esetén azonnal átvehetők.

Cím Eiső Magyar Fészekodugyár, Debrecen, Margitúrdó.

Fiu fehérneműek

a legerősebb kivitelben; csak saját készítmény

BÉKÉS LAJOS czégnél

kaphatók, Piacz-u. 46.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

czipőáru üzletemet

Piacz-utca 3. szám alól Piacz-utca 9. szám alá helyeztem át s azt teljesen ujonnan berendeztem.

Raktáron tartom saját készítményű czipőmet a legutolsó divat szerint, mérsékelt árak mellett.

Külön mérték osztály.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri.

Tisztelettel

Fischer Menyhért

Debrecen, Piacz-u. 9.

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz

a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető

ZSÁTKÓ JENŐ

fűszer kereskedőnél

Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Debreczeni

Agrárbank Szövetkezet

Piacz-u. 79.

Kölcsönöket nyújt 5, 10, 15 évre kezesség, betáblázás vagy bármilyen biztosíték fedezete mellett, életbiztosítással kapcsolatosan is.

Biztosítási üzletágát kiterjed minden biztosítható esetre.

Takarékbetéteket elfogad a legmagasabb kamatoztatásra.

Tőkegyűjtés szempontjából alkalmas nyújt heti 1 koronás öt éven át fizetendő összegek elhelyezésére: Ugy ezek, mint 100 E-és részleggel 6%-al kamatoznak.

Árusítja a legjobbnak és legolcsóbbnak s legtetszetősebbnek bizonyult gróf Eszterházy-féle tatal cserepet.

Építkezésre kölcsönöket folyósít.

Apró hirdetések.

Minden sor 5 fillér.

Levelezés.

Mégis mozog a föld és Garzon jelégkre levél van a kiadóban.

Betöltendő.

Szolgák felvételnek a Városi nyomdában.

Varró leányok konfekciós munkára felvételnek Zöldfa-utca 10.

Óvadékképes pénzbeszedők felvételnek Kalsernél, Hatvan-utca 2.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvételnek. Czim a kiadóhivatalban.

Levelezőnőnek könyvelésben jártas gépirónó állást keres. Cim a kiadóba.

Nyomdásztononcz, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvételnek Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Adás-vétel.

Teseni és Hungária tea vaj, uradalmi írósvaj, naponta friss érkezésű, kapható Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac-u. 38.

Gőzerővel pérkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Eladó négy befelnyiló ablak, háromrészes tükörüveges portálkirakat, friedlandi kályha és takarékos tüzhely Fenyőnél, Piacz-u. 63.

Borezet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Makkulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Lakás.

Két szobás lakás mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó Arany János-utca 23 sz. alatt.

Különféle.

Weisz Ferencz épület és mű-butor asztalos József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsősorban kivitelben, mérsékelt árban.

Fehérnemű javításokat, gombjuk varrást elvállalok, esetleg házhoz is elmegyek. Cim a kiadóhivatalban.

Fiatal házi szolgát

felveszünk azonnali belépésre.

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomda
Debreczen, Piacz-utca 49.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű, vászon, Chiffon, kanavác. Asztalnemű, függöny, vászon, matrac, csinvat
!! nagy választékban !!

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely bármely testrészt izzadságát megakadályozza.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczsépítő szer, ára 1 kor Ducika szappan, ára 70 fill. Ducika puder, három színben ára 1 kor.

Rárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuszos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jeges sósborszesz, az eddigi sósborszeszek között leghatásosabb, 80, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsapp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukszem irtó, 2-3 nap alatt minden bűrkeményedést megszüntet, ára 70 fill. A fentiek c-ak is a

Balás Ödön utód HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszerárban Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

12888/1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy az alább megnevezett házak, üzlethelyiségek és földek bérbeadására a **1. évi aug. hó 23-ikén azaz Szerdán d. e. 9 órakor** a városháza nagy tanácsstermben nyilvános árverés fog tartatni.

A bérbeadandók a következők:

1. Deák Ferencz-utca 19-ik számú házban levő összes helyiségek u. m.: 6 szoba, 2 előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás az 1911. évi nov. hó 1-től az 1914. évi május hó 1-ig terjedő időre; kikiáltási ár 1500 korona.

2. Bethlen-utca 37-ik számú házban levő 6 szoba, konyha, műhely, pincze és faskamarából álló lakás az 1911. évi nov. hó 1-től 1914. évi nov. hó 1-ig terjedő időre; kikiáltási ár 900 korona.

3. Kut-utca 140-ik számú házban levő utcai üzlethelyiség, sütőház (kemenczékkel) utcai lakószoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás az 1911. évi szept. hó 1-től 1914. évi május hó 1-ig terjedő időre; kikiáltási ár 900 korona.

4. Wesselényi-tér 10-ik számú házban levő alábbi helyiségek az 1911. évi szept. hó 1-től az 1914. évi május hó 1-ig terjedő időre:

a) 2 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből álló lakás; kikiáltási ár 400 korona;

b) 2 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből álló lakás; kikiáltási ár 400 korona;

c) műhely és gyári helyiségek; kikiáltási ár 1000 korona.

5. Simonffy-utca 2-ik számú bérházban levő 17-ik számú üzlethelyiség és a 17. 18. és 19. számú boltok alatt elhuzódó pinczehelyiség a f. évi szept. hó 15-től az 1914. évi május hó 1-ig terjedő időre; kikiáltási ár 1221 korona.

6. Zádor Lajosné és társától vett kőnyai majorsági föld, mely a telekkönyv szerint 12 hold 168 négyszögöl területű, az 1911. évi okt. hó 1-től 1914. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 400 korona.

7. Perge-féle József kir. herceg-utcai ház utáni 2 hold 700 négyszögöl területű ondódi szántó föld eladása felett; kikiáltási ár 2400 korona. Az árverelő tartoznak az árverés napján az árverelő bizottságnál a kikiáltási ár 10%-át készpénzben letenni.

Az árverési feltételek a számvevősnél a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1911. évi augusztus hó 10.

Városi Tanács.

„Gyöngyvirág Crème”

az arozkrémek gyöngye!

Szeplő, mélyretek, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Száraz, lelkés és lázra valóan arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krém nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárban,
DEBRECZEN.

Telefon sz. 49.

Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LÁSZLÓ DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Petrozsény, Pálfalva és Farkasvölgyi bányák darabos, koczkás, durva, akna és aprószén termékeit cseplési, szobátüzelési és ipari célokra.